

Tâm Tình Tây Bắc Seattle Tháng 5-2018

Khoảng năm năm trở lại đây, xóm tôi ở có nhiều người để trước nhà một cái tủ sách nhỏ, xinh xắn, trông giống mấy cái am bên xứ mình thường thấy ở những nơi hẻo lánh, dưới gốc cây đa, cây đề. Những tủ sách này có một cái cột lớn đóng xuống đất, trên đầu cây cột là chếc hộp gỗ, hộp này có mái giống như mái nhà. Chỉ khác với cái am là cái tủ sách này cánh cửa có móc, và trong đó thường là có hai ngăn, chứa khoảng từ 20 đến 30 quyển sách.

Những tủ sách này được gọi là *The Little Free Library*, tôi dịch là *Thư Viện Tí Hon*, khi muốn mượn thì tôi lại gọi là *Thư Viện Bên Đường*. Ai muốn lấy sách ở những thư viện này cũng được, không cần hỏi chủ, đọc xong thì mang trả lại, mà không trả cũng không sao, không có ai đòi, ai phạt như mấy cái thư viện của nhà nước.

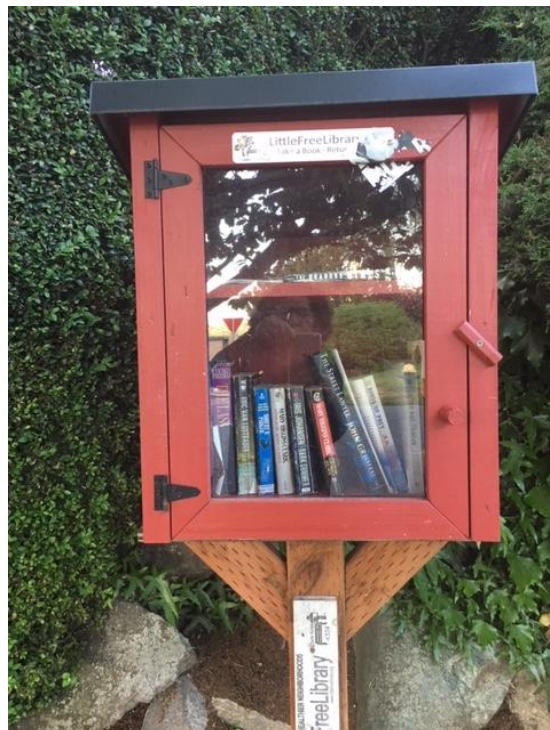

Khu này từ bao nhiêu năm nay đã có một thư viện lớn, xây theo kiểu cổ, nằm dưới bóng cây cổ thụ trông thật êm đềm và thơ mộng.

Mấy năm trước, lúc chưa có những thư viện tí hon, tôi đi bộ ngang qua thỉnh thoảng cũng có cái thú ghé vào tìm sách, nhưng bây giờ ít khi nào tôi ghé qua nữa, chỉ trừ khi nào con gái tôi nhờ đi trả mấy quyển sách đã đến hạn. Vì sách ở những thư viện tí hon của tư nhân này đã cung cấp cho tôi quá đầy đủ, đọc không hết, dù là một con “mọt sách” như tôi, đọc sách mỗi ngày.

Không phải chỉ một mình tôi nghiền mấy cái tủ sách này. Tôi đã từng thấy rất nhiều lần một ông trung niên vừa đi vừa cầm sách đọc. Tôi đoán là ông này vừa vớ được một quyển sách vừa ý nào ở một trong những cái *Thư Viện Bên Đường*, quá vừa ý, quá hấp dẫn nên không thể nào chờ mang về nhà được, phải mở ra đọc ngẫu đọc nghiền vài trang đã cho đỡ cơn ghiền rồi tính sau. Tôi cũng đã từng làm vậy nên nhìn cảnh đó là biết ngay. Một lần tìm được một quyển sách, mở ra đọc vài trang thấy hấp dẫn quá, tôi nhìn quanh nhìn quất, thấy có cái bậc thềm của căn nhà có tủ sách đó, sạch sẽ mát mẻ dưới những đốm nắng được lọc qua tàn lá của cây cầu mộc. Tôi ngồi bệt xuống, đọc một hơi hết mấy chục trang sách, nhai hết nửa gói kẹo gừng, thấy khát nước mới ngừng đọc, bước ra phố mua nước uống.

Một lần nữa, tôi đang lúi húi chọn sách thì một bà đi ngang, dừng lại chào, rồi hỏi tôi:

“Bà đã tìm được quyển nào chưa?”

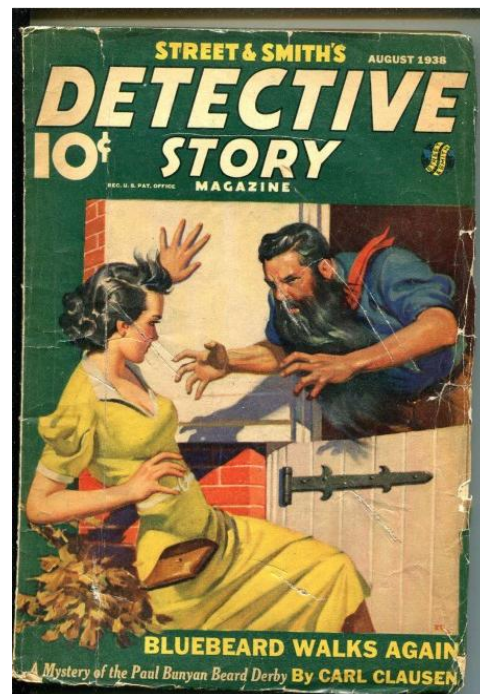
Tôi giờ mấy quyển sách tôi mới lựa được cho bà thấy. Bà cười rồi bảo tôi:

“Tôi, bây giờ chỉ đi tìm sách ở mấy cái thư viện nhỏ này về xem thôi, có gì xem nấy, chán thư viện lớn rồi. Lần cuối cùng cách đây hơn một năm, tôi mượn mấy quyển sách ở thư viện Queen Anne. Lúc đem trả lại, có một quyển bị dính lổm đổm vài giọt cà phê, vậy mà họ bắt tôi đền. Tôi đền sách xong là nói với họ, từ giờ trở về sau tôi chỉ dùng sách ở những cái Thư Viện Tí Hon thôi. Và tôi làm thật đó bà, chẳng cần đi đến thư viện, sách cũng có ê hề cho mình đọc. I love it.”

Rồi bà hỏi tôi đã từng đi những cái thư viện tí hon này ở đường này, đường kia chưa. Cái nào tôi biết rồi thì thôi, cái nào tôi nói chưa từng đến đó thì bà chỉ đường sao để đi đến đó cho dễ, và còn nói rõ ra những loại sách nào ở những chỗ đó có. Thật là một cuộc nói chuyện vui vẻ giữa tôi với bà ta, nói chuyện xong thì bà đó với tôi đã xem nhau như bạn thân lâu ngày lắm rồi.

Càng lớn tuổi tôi không thích đọc những truyện tình cảm éo le, lãng mạn nữa, mà chuyên qua đọc loại chuyện bí ẩn, khúc mắc, kinh dị, rùng rợn. Những truyện mà những ông cảnh sát, thám tử phải rất nhọc lòng, vất vả và thông minh lắm mới tìm ra được thủ phạm vào lúc cuối truyện. Những truyện loại này rất nhiều tác giả viết khéo lắm, làm cho người đọc không thể nào bỏ quyển sách xuống được, muốn xem cho xong để xem thủ phạm có phải là người mình đoán hay không và thường là đoán sai, vậy mới nói là người viết có tài. Tôi không khi nào dám đụng đến mấy quyển sách này vào buổi sáng, buổi trưa, lúc mà cây chưa tươi, quần áo chưa giặt, thịt chưa kho, canh chưa nấu, vì sợ đọc rồi sẽ mê mà bê trễ công việc nhà. Tôi đành phải chờ đến lúc tối, việc nhà xong hết, tắm rửa thay quần áo ngủ xong xuôi, lúc đó mới dám ôm lấy quyển sách để vừa đọc vừa hồi hộp, vừa sợ hãi theo những tình tiết gay cấn của câu chuyện, đọc say đọc mê cho đến khi mắt mở lên không nổi nữa thì mới buông được quyển sách xuống, mệt mỏi lết vào giường.

Nhiều khi gặp quyển truyện cuốn hút quá mà buồn ngủ, tôi úp quyển sách lên ngực, chớp mắt khoảng hai ba phút cho đỡ mệt, rồi thức dậy, rồi tiếp tục đọc.

Những cái Thư Viện Tí Hon ở đây lại có đến 80% là loại sách mà tôi thích này, đọc đến bao giờ mới hết. Gần nhà tôi nhất, về hướng Bắc, có một cái, đi bộ khoảng 4 phút là tới, về hướng Nam thì có một cái đi bộ chưa đầy một phút, hướng Tây có một cái đi bộ 3 phút. Tôi là khách hàng quen thuộc của ba chỗ này, nhiều khi trời đã tối mà thấy cần sách đọc, tôi cầm đèn pin đi tới mấy chỗ này tìm sách. Trong ba chỗ, cái thư viện ở hướng Tây là tôi thích nhất vì sách lúc nào cũng đầy ăm ắp, quyển nào ở đó tôi cũng đã từng đọc qua. Có lần buổi chiều tôi đang đứng chọn sách, cặp vợ chồng chủ nhân chắc là đi ăn tối về, thấy tôi đứng đó thì có vẻ hoan hỉ lắm, tôi nói trước:

“Cám ơn ông bà đã lập ra cái tủ sách này, tôi thích đọc những sách ông bà để ở đây lắm.”

Bà vợ chỉ cười, còn ông chồng rất mau mắn trả lời:

“Chúng tôi nhiều lần ở trong nhà nhìn qua cửa sổ thấy bà đến lấy sách, vợ tôi vui lắm. Toàn là sách của cô ấy không đó, bà tha hồ đọc đi, vợ tôi sẽ bỏ ra thêm, còn nhiều lắm.”

Có lần, tôi đến Thư Viện Tí Hon ở đường Mc Grawn, chỗ này tôi hơi sợ vì nó trông y hệt cái am, nằm dưới gốc một cây thông lớn, tàn cây rậm nên lúc nào cũng thấy âm u, trên mái lại có hàng chữ:

“Thư Viện Tí Hon này được dựng lên để tưởng niệm bạn tôi: Magaret...”

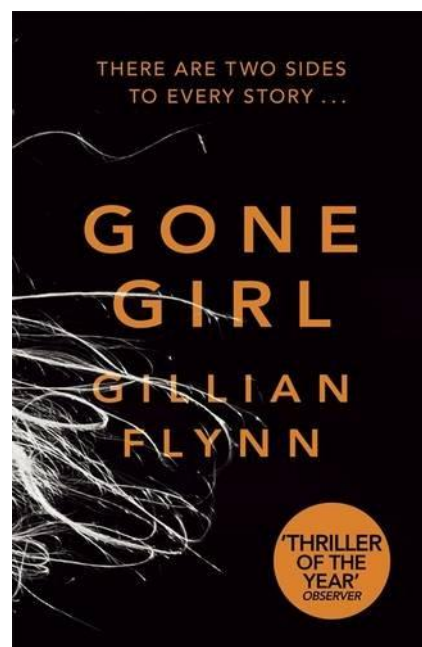

Mỗi lần đi lấy sách ở đây về xem tôi cũng thấy ớn lạnh. Vào năm 2016, tôi tìm thấy quyển sách *The Girl On The Train* ở đây, mang về, tôi đọc mê man, đọc đi đọc lại, cả tháng không mang trả. Có ngày hai mẹ con đứng trong bếp tôi nói với con tôi là tôi đang đọc một quyển sách hay quá. Con tôi hỏi tên quyển sách, tôi nói là *The Girl On The Train*, con tôi reo lên:

“Sách đó hay lắm đó mẹ, họ quay thành phim rồi, mùa Hè này là họ cho chiếu đấy.”

Ở trang giới thiệu của quyển *The Girl On The Train*, có đoạn nói là nhiều người khi đọc sách này, họ hay nhớ đến một quyển sách có tên là *Gone Girl* của một tác giả khác được

phát hành ba năm trước đó và cũng được quay thành phim.

Tôi nhủ thầm hôm nào phải tìm ra quyển *Gone Girl* để đọc cho biết, thế thì hôm mang quyển *The Girl On The Train* đi trả, tôi lục xem có quyển nào để mang về đọc không, thì thấy ngay quyển *Gone Girl* nằm khơi khơi ở đó. Tôi cũng hơi rùng mình, nhưng nghĩ ngay là nếu chủ nhân tủ sách này đã có quyển này thì chắc chắn phải có quyển kia. Đọc xong *Gone Girl*, tôi vẫn thích truyện kia hơn.

Chuyện đi kiểm sách ở những Thư Viện Tí Hon của tôi vui như thế, nhưng tôi còn tham, hy vọng một ngày nào đó tôi sẽ tìm được vài quyển sách hoa lan ở những cái thư viện này. Vì tôi đã tìm được những sách nấu ăn, làm bánh, xem chỉ tay, may vá...

Vậy mùa Hè này, hôm trước tôi đã tìm được sách hoa lan như tôi từng mong ước. Mỗi buổi sáng lúc 7:30, tôi đưa cháu gái đi bơi một tiếng đồng hồ. Trong khi cháu bơi thì tôi đi bộ quanh.

Hôm đó tôi đi đến đường Galer, đang đi thì thấy xa xa kia có cái Thư Viện Tí Hon màu xanh rất đẹp, tôi đi tới thì đúng như mình đã đoán. Cái thư viện màu xanh mát mắt, được đặt trên đám cỏ xanh cắt bằng giữa một bụi hoa cẩm tú cầu và một bụi thông được cắt gọn gàng. Tôi đứng ngắm một lát, rồi bắt đầu mở cánh cửa, nhìn từng quyển sách, vớ được quyển *The Killers*, cảm thấy vui rồi, nhưng phải lục cho hết xem còn quyển nào hay nữa không, thì ở dưới cùng có một quyển sách to, bìa cứng màu tím thật nhạt, trông rất cũ, và hơi bẩn vì có vài vết hoen ố màu nâu. Bìa sách không

có tên mà chỉ có hình vẽ một nụ lan hài, chỉ có hoa và cành, không lá. Tôi chột dạ, nói thầm chả nhẽ đây là sách hoa lan, mà nếu là đúng sách hoa lan thì sách này phải xưa thật là xưa.

Tôi vội vàng lật trang đầu ra, thấy ở góc tay trái, trên cùng, có hàng chữ đề tặng viết bằng mực đen, nét chữ bay bướm kiểu cổ điển:

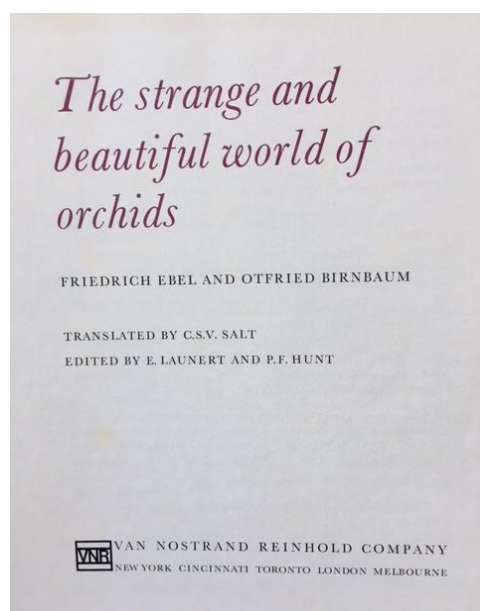
“Tặng Barbara, bạn là một trong những đóa hoa đẹp nhất của tình bạn.”

Ký tên: *Wendy tháng Chín năm 2004.*

Nguyên văn nghe bay bướm hơn nhiều:

“To Barbara, You are the most beautiful flowers of friendship, Wendy 9/04.”

Vậy là quyển sách này là của hai người bạn gái quý nhau đem tặng cho nhau với cả tấm lòng. Barbara chắc phải là người thích lan, hoặc cô cây hoa lá nhiều lắm nên Wendy mới tặng sách này. Căn cứ vào sự cũ kỹ của quyển sách,

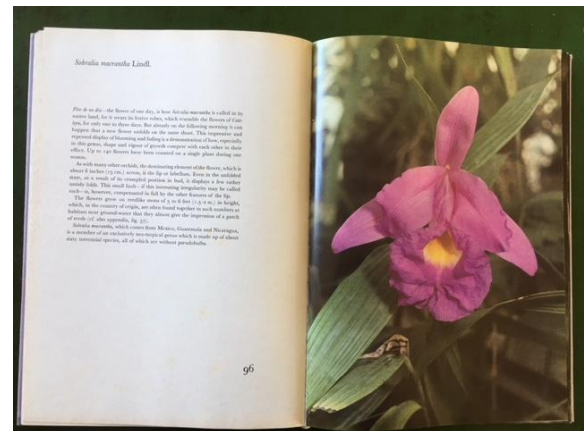
và năm in là năm 1971 thì tôi chắc giờ này đôi bạn chân tình Barbara và Wendy đã thành người thiên cổ, hoặc nếu còn sống thì cũng đang lay lắt trong những nhà dành cho người già, tìm được sách hoa lan thì vui, mà cầm quyển sách cũ với lời đề tặng tha thiết như vậy, lòng tôi chợt chùng hẳn xuống, buồn man mác.

Tên quyển sách là *The strange and beautiful world of orchids* dịch là *Thế giới kỳ lạ và diệu lệ của hoa lan* viết bởi Friedrich Ebel và Otfried Birnbaum. Sách có khoảng 200 trang, giấy dày và láng, cứ một trang viết về một loại hoa thì trang đối diện là hình ảnh rất rõ và đẹp của loại hoa đó. Có khoảng 70 loại lan được kể ra trong sách này như:

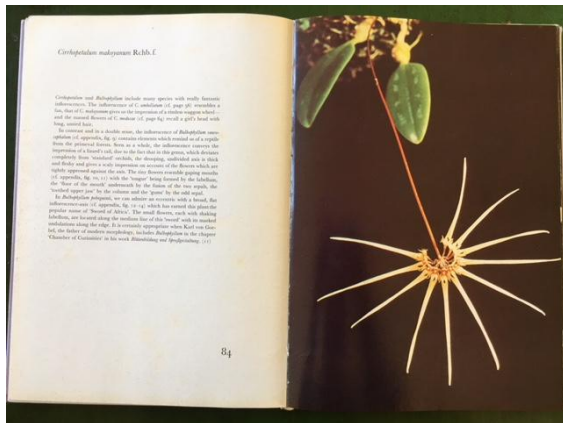
Cypripedium calceolus, *Lycaste cruenta*, *Bifrenaria harrisonia*, *Cirrhopetalum makoyanum*, *Oncidium lanceanum*, *Phalaneopsis amabilis*, *Masdevallia cocciena*, *Sobralia macrantha*, *Bulbophyllum lobbii*, *Cataseum fimbriatum*...

Dĩ nhiên là tôi mang quyển sách này về nhà, và tính sau khi đọc xong rồi thì sẽ giữ làm của riêng luôn, chứ không mang ra đây trả lại, để khi nào cần thì mang ra nghiên ngẫm, nghiên cứu, còn tự dặn mình là thỉnh thoảng phải ghé qua chỗ này để may ra kiếm được thêm quyển sách quý loại này nữa không.

Trên đường về trở lại hồ bơi để đón cháu ngoại, tay ôm hai quyển sách bìa cứng, sách không phải nhẹ mà chân bước đi chẳng thấy mệt nhọc gì mà

như có gắn hai cái cánh, đi như bay, chỉ muốn mau về tới nhà, trưa nay sẽ không ngủ trưa nữa mà để dành thì giờ đọc quyển sách hoa lan tìm được ở cái Thư Viện Bên Đường.

Xin hẹn và hy vọng gặp lại các bạn trong Tâm Tình Tây Bắc Seattle, Tháng Sáu 2018.

Phạm Hảo